

Magyarországon és Szlovákiában termesztett szója fajták termesztési összehasonlítása és Szlovákiai talajmikrobiológiai vizsgálatok

Földiová Fanni

Mezőgazdasági mérnök

Alapképzési szak

Nappali tagozat

Intézet/tanszék: Genetika és Biotechnológia Intézet

Belső témavezető: Dr. Posta Katalin

Szaktervezésem kitűzött célja nem más volt, mint részletesebben megismerjem a szójatermesztés helyzetét Magyarországon és Szlovákiában egyaránt. Külön kitérve a szója jelentőségére, botanikájára, ökológiai-, talaj- és éghajlati igényeire, termesztéstechnológiájára, valamint termesztési veszélyeire egyaránt.

Vizsgálataim célja összehasonlítani Magyarországon és Szlovákiában termesztett szója fajtákat. Tekintettel területi eloszlásukra, termesztés technológiai szempontokra, klimatikus igényeikre. Rámutatni azon fajtákra, amelyeket mindkét országban termesztnek.

Munkám során több szempontot is figyelembe véve, az alábbi megállapításokat találtam a legkiemelkedőbbnek:

- Szlovákia szántóföldi területe csupán harmada a Magyarországi szántó területnek. Ennek ellenére arányaiban a szója termelési területe 2,5-szerese Szlovákiában.
- Fajták érési csoportok szerinti eloszlása éghajlati viszonyoknak megfelelően eltérést mutat. Magyarországon és Szlovákiában a fajták jelentős része a korai kategóriába tartozik. Az igen korai fajták viszont jobban elterjedtek Szlovákiában, míg a közép érésű szójakat szinte csak Magyarországon termelik.
- Szója nemesítés csak Magyarországon van. Szlovákiában a fajtákat csak importálják.
- Termesztés technológiában a legnagyobb különbség a különböző sortávok és ennek megfelelően sorközművelés használatában van. Az előzőeket a fajták bokrosodási képességének, állóképességének érvényesítése adja, amit az országok közötti hő- és fény viszonyok közötti különbségnek írhatunk fel.

Talajmikrobiológiai háttérbe tekintve készítettem el vizsgálataimat. Három különböző területen mintavételeztem és figyeltem meg talajmikrobiológiai aktivitást

összehasonlítva szója vegetációja alatti időben, s rá következő évben pedig ugyan abban az időpontban sikerült mintát vennem ugyan azokról a területekről.

Legelőször felmértem a tervezett mintavételeim helyszíneit, majd ezután talajmintát vettem 3 különböző területen 2-2 parcelláról. A vett mintákra a Genetika és Biotechnológia Intézet laborjában FDA hidrolízist végeztem el és értékeltem őket. Ezt a következő éven ugyan abban az időpontban megismételtem, újabb mintavétellel ugyanazon parcellákról.

Ennek eredményeit összekötve a talaj és az adott időszak időjárási paramétereit figyelembe véve a kapott eredmények közül a következőket szeretném kiemelni:

- A kiindulási évben (2024-ben) vett minták közül a legnagyobb mikrobiológiai aktivitást azon területen mértük, ahol legmagasabb volt a pH érték és az organikus anyagtartalom.
- A második vizsgált évben (2025-ben) a kapott eredmények azt mutatták, hogy a két utóvetemény közül (búza, kukorica) a búzánál volt tapasztalható jelentősebb a mikrobiológiai aktivitás növekedése, míg a kukoricánál háromból két esetben csökkent.